

УДК 636. 32/38. 082.

ОЦІНКА М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ОВЕЦЬ РІЗНИХ ТИПІВ АСКАНІЙСЬКОЇ ТОНКОРУННОЇ ПОРОДИ

С.В ШАМШУРА – аспірант, Херсонський ДАУ

Розведення овець асканійської тонкорунної породи, завдяки її міцності конституції, витривалості, пристосованості до умов півдня України, надзвичайно перспективне. З виведенням таврійського типу овець асканійської породи виникла необхідність вивчення його продуктивних якостей у виробничих умовах зони розведення порівняно з традиційним типом овець асканійської тонкорунної породи.

Підвищення скоростиглості тварин відкриває великі можливості у швидкості обороту стада, зменшення витрат кормів на одиницю продукції та здешевлення собівартості при вирощуванні тварин. Тому вивчення біологічних основ м'ясності має велике теоретичне й практичне значення.

В КСП імені, Свердлова Доманьовського району Миколаївської області в товарних отарах асканійських овець традиційного й таврійського типів відібрали дослідні групи баранчиків і ярочок 1997 року народження. Від маток за перший окіт відібрали по 30-35 баранчиків і 30-35 ярочок. У перші 7 днів після відлучення цих ягнят сформували групи одного віку. До 1 групи входили баранчики, до 11-ярочки таврійського й традиційного типів. Годували піддослідний молодняк за нормами ВІТУ (таблиця 1).

Таблиця 1– Раціон піддослідного молодняку в зимовий період.

КОРМИ	ЯРКИ			БАРАНЧИКИ		
	згодовано, кг	к. од.	перетравного протеїну, г	згодовано, кг	к. од.	перетравного протеїну, г.
сіно, вівсяно-ячмінне	0,62	0,34	62	0,67	0,37	64
зерно – овес	0,22	0,22	19	0,42	0,42	37
силос кукурудзяний	2,70	0,54	40	1,70	0,36	25
усього	-	1,10	121	-	1,15	126

У пасовищний період, крім зеленої маси, ягнятам згодовували концентратів у кількості 250 г на ярку і 450 г на баранчика. Регулярно проводили облік з'їдених кормів і залишків. Динаміку росту піддослідних тварин наведено в таблицях 2 і 3.

Таблиця 2– Динаміка живої ваги баранчиків, кг

Вік тварин, міс.	Традиційний тип		Таврійський тип		td
	n	M±m	n	M±m	
При народжені	35	4,5±0,1	35	4,2±0,1	2,1
4,5	35	27,8±0,4	35	25,8±0,5	3,1
8	31	38,7±0,5	30	38,1±0,6	0,8
17–18	20	54,1±0,7	21	53,4±0,8	0,7

Таблиця 3 – Динаміка живої ваги ярок, кг

Вік тварин, міс.	Традиційний тип		Таврійський тип		td
	n	M±m	n	M±m	
При народжені	30	4,3±0,1	30	4,2±0,1	0,7
4,5	30	25,1±0,4	30	24,6±0,6	0,7
8	28	29,6±0,6	27	30,7±0,4	1,5
17–18	22	36,5±0,5	21	37,1±0,3	0,5

Дані таблиці 2 і 3 показали, що деяку різницю в живій вазі молодняк можна спостерігати в окремі періоди росту. Так, при народжені жива маса баранчиків традиційного типу була на 0,3 кг вища, ніж жива вага баранчиків таврійського типу ($P > 0,950$), при відлучені – на 2,0 кг ($P > 0,999$). Яркі традиційного типу при народжені мали живу масу на 0,1 кг, а при відлучені – на 0,5 кг ($td = 0,7$) вищу, ніж новий таврійський тип.

Жива вага як баранчиків, так і ярочок у 8 місяців була майже однакова. Жива маса баранчиків традиційного типу у віці 17 –18 місяців становила $54,1 \pm 0,7$ кг (проти $53,4 \pm 0,8$ кг таврійського, $td = 0,7$), ярки традиційного типу – $36,5 \pm 0,5$ кг (проти $37,1 \pm 0,3$ кг у таврійських, $td = 0,5$).

Таким чином аналіз показників живої маси молодняк різного віку свідчить про те, що різниця між чистопородними тваринами традиційного нового таврійського типів незначна і статистично не достовірна. Скоростиглість піддослідних тварин за віковими періодами визначались відношенням їх живої ваги до ваги матерів у період окоту (таблиця 4).

Таблиця 4 – Скоростиглість піддослідного молодняку, %

Вік, місяців	Традиційний тип		Таврійський тип	
	баранчики	ярки	баранчики	ярки
4,5	70,1	67,6	68,9	67,3
8	75,0	67,0	75,8	67,1

Із даних таблиці видно, що ріст і розвиток молодняк традиційного типу був дещо більшим від таврійського, але різниця виявилась недостовірною.

Для забою згідно з методикою в кожній групі відібрали по три баранчики і три ярочки, характерних для кожного типу (таблиця 5).

Із даних таблиці видно, що дані забою як у віці 4,5 місяця, так і в 8 та 17-18 місяців показали відсутність великої різниці в м'ясній продуктивності баранчиків і яроч традиційного і таврійського типів асканійських овець. Наслідки сортової розрубки і обвалювання туш показують, що вихід найбільш цінних сортів м'яса баранчиків і яроч традиційного типу при забої в 4,5 і 8 місяців був вищий, ніж таврійського. М'яса 1 сорту від групи баранчиків і яроч традиційного типу було одержано в 17-18 місяців на 2-3,3 % більше. Вихід м'яса 3 сорту піддослідних тварин у 4,5 і 8 місяців однаковий, а у 17-18 місяців менший у баранів таврійського типу на 1,4 %. Не виявлено великої різниці в хімічному складі м'яса асканійських овець обох типів (таблиця 6).

Таблиця 5 – Забійні якості піддослідних тварин

Показники	Вік тварин, місяців					
	4,5		8,0		17–18	
	Традиційний тип	Таврійський тип	Традиційний тип	Таврійський тип	Традиційний тип	Таврійський тип
БАРАНЧИКИ						
Перед забійна жива маса, кг	27,8 ±0,4	26,3 ±0,5	38,5 ±0,5	38,0 ±0,6	53,0 ±0,6	52,3 ±0,6
Маса туші, кг	11,5 ±0,65	10,7 ±0,51	16,8 ±0,75	16,4 ± 0,56	22,7 ± 0,81	22,3 ± 0,81
Забійний вихід, %	41,5 ±0,52	40,8 ±0,56	40,8 ±0,75	43,1 ±0,58	42,7 ±1,03	42,5 ±1,03
Сортова розрубка туш, %	–	–	–	–	–	–
1 сорт	75,1	70,5	70,2	68,7	68,3	70,4
2 сорт	18,1	22,5	18,9	20,5	19,7	19,3
3 сорт	6,8	7,0	10,9	10,8	12,0	10,3
Одержано при обвалюванні:	–	–	–	–	–	–
м'яса	77,0	76,1	74,2	73,8	77,5	76,6
кісток і сухожилля	23,0	23,9	25,8	26,2	22,5	23,4
ЯРОЧКИ						
Передзабійна жива маса, кг	24,8 ±0,4	24,0 ±0,6	29,0 ±0,6	28,7 ±0,5	36,8 ±0,5	37,0 ±0,5
Маса туші, кг	10,1 ±0,88	10,0 ±0,76	12,4 ±0,56	12,3 ±0,75	16,8 ±0,85	16,2 ±0,85
Забійний вихід, %	40,6 ±0,82	41,1 ±0,80	42,8 ±0,55	43,0 ±0,51	44,3 ±1,12	43,8 ±1,12
Сортова розрубка туш, %	–	–	–	–	–	–
1 сорт	74,2	73,6	70,6	68,2	68,4	66,8
2 сорт	18,8	20,7	17,9	21,0	18,5	19,7
3 сорт	7,0	5,7	11,5	10,8	13,1	13,5
Одержано при обвалюванні:	–	–	–	–	–	–
м'яса	76,2	76,0	73,5	73,9	74,9	72,5
кісток і сухожилля	23,8	24,0	28,5	26,1	25,1	27,5

Таблиця 6 – Хімічний склад м'яса піддослідних тварин, %

Вік, міс.	Волога	Сухі речовини	Протеїн	Жир	Мінеральні речовини	Калорійність (кг м'яса ккал)
традиційний тип						
4,5	69,55	30,45	19,83	9,40	1,10	1991
8	72,57	27,43	19,22	7,85	1,04	1861
17-18	72,67	27,33	19,05	7,81	1,08	1855
таврійський тип						
4,5	68,99	31,01	20,08	9,51	1,14	2025
8	73,01	26,99	18,95	7,96	1,06	1831
17-18	73,22	26,78	19,01	7,72	1,04	1800

Оплата корму продукцією вівцями обох типів показана в таблиці 7. Дані таблиці свідчать, що на виробництво 1кг м'яса і його складових частин у асканійських тонкорунних овець традиційного і таврійського типів, вирощених в умовах годівлі та утримання, витрачається майже однакова кількість кормових одиниць.

Таблиця 7 – Витрати кормових одиниць на виробництво 1 кг м'яса та його складових частин

Тип асканійських овець	М'ясо	Сухі речовини	Протеїн	Жир
традиційний	9,5	33,4	48,0	131,2
таврійський	9,2	32,3	47,6	129,3

Якщо розглядати ефективність виробництва баранини з точки зору вигідності того чи іншого типу асканійської тонкорунної породи в умовах товарного господарства, то рентабельність виробництва 1ц по таврійському типу баранчиків у 8 місяців декілька нижча, ніж по традиційному, на 2,5–3,0%. Виробництво 1 ц м'яса ярок обох типів є збитковим до 17-18-місячного віку.

Таким чином наслідки науково – виробничого дослідження свідчать про те, що таврійський тип при однакових умовах годівлі і утримання з традиційним типом в умовах товарного господарства не показав переваг по м'ясній продуктивності. Це підтверджують дані вивчення динаміки росту овець обох типів, наслідки забою, сортова розрубка і обвалювання туш та дані хімічного аналізу і оплати корму. З метою збільшення виробництва високоякісної баранини необхідно впровадити у практику стандарт на молочну і молоду ягнятину з встановленням стимулюючих цін на них.